

3. Лопанова Е.В. Организация студентоцентрированного обучения в медицинском ВУЗЕ/ Лопанова Е.В., Галянская // Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. – 2015. – № 8-4. – С. 751-754; URL: <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=7235> (дата обращения: 29.12.2018).
4. Крижанівська А. Є. Педагогічне спілкування як фактор взаємодії викладача і студента на кафедрі онкології Івано-Франківського медичного університету/ Крижанівська А. Є., Скрипко В. Д., Дяків І. Б.//Вісник проблем біології і медицини. – 2018 – Вип.1, т. 1 (142). –С.237-239.
5. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник /А.І.Кузьмінський. –К.:Знання,2005. – 486 с.
6. Лещенко Т. О. Професіоналізм спілкування в структурі педагогічної майстерності викладача вищої медичної школи / Т. О. Лещенко, В. Г. Юфименко // Сучасні технології управління навчальним процесом у вищих медичних навчальних закладах: матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2014. – С. 124-125.
7. Старовойтенко Н. До проблеми педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами в умовах навчально-виховного процесу вищого навчального заходу /Н.Старовойтенко, О.Лещинський, Т.Рига//Наукові записки національного університету «Острозька академія». Серія: Психологія і педагогіка. –2014. –Вип.27.– С.141-144.

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО НАВЧАННЯ КЛІНІЧНОЇ ОРТОДОНТІЇ

Трофименко М.В., Білоус А.М., Ляховська А.В.

Українська медична стоматологічна академія

Представлено особливості англomовного навчання клінічної ортодонції студентів, пов'язані з оволодінням і вдосконаленням практичних навичок на підставі раніше засвоєних теоретичних знань шляхом клінічного обстеження пацієнта, з наявними труднощами і шляхами їх подолання.

Ключові слова: клінічна ортодонція, практичні навички, англomовне навчання.

The article presents the peculiarities of English teaching of clinical orthodontics of students related to mastering and improving practical skills based on previously learned theoretical knowledge through clinical examination of the patient, the existing difficulties and ways to solve them.

Keywords: clinical orthodontics, practical skills, education in English.

Підготовка лікаря-фахівця високого рівня передбачає перш за все вміння і володіння багатьма практичними навичками на всіх етапах професійної діяльності [6]. Етапи діагностики, профілактики, лікування чи реабілітації пацієнтів із зубощелепними аномаліями і деформаціями різних ступенів складності потребують неабиякого багажу теоретичних знань, а також можливості конденсувати їх у певних умовах із метою оцінки конкретної ситуації, що визначає рівень клінічного мислення. Воно з часом трансформується в комплекс умінь, що слугуватимуть підставою для оцінки рівня професійної майстерності фахівця, зокрема стоматологічного профілю [4; 6].

Виокремлення клінічної складової у викладанні ортодонції має велике значення вже з моменту засвоєння перших теоретичних і практичних навичок на початку вивчення предмета. Так, викладання клінічної ортодонції англomовним студентам 3 курсу передбачає засвоєння базових знань і вмінь щодо особливостей формування зубощелепної ділянки у віковому аспекті, а також особливостей клінічної й параклінічної діагностики стану зубощелепної ділянки пацієнтів із зубощелепними аномаліями. На 4 курсі студенти англomовної форми навчання мають можливість відпрацювати теоретичні й практичні знання щодо діагностики і лікування зубощелепних аномалій та деформацій під час написання навчальної історії хвороби [2]. На 5 курсі клінічний аспект викладання ортодонції англomовним студентам реалізується через можливість засвоєння особливостей роботи з пацієнтами із вродженими вадами розвитку, різною загальносоматичною патологією тощо. У кінці осіннього семестру на 4 році навчання і в кінці 5 курсу студенти складають практично-орієнтований іспит.

Практичні навички студенти опановують на етапах клінічного обстеження пацієнта, проведення діагностичних заходів, обробки їхніх результатів, установлення попереднього й остаточного діагнозів, визначення характеру лікувально-профілактичних заходів тощо [3; 5; 6]. Усе це передбачає курацію пацієнта на всіх етапах ортодонтичного лікування. Зазначимо, що саме комунікативна складова викладання клінічної ортодонції в ланці «лікар (студент) – пацієнт» стає найбільш уразливою під час роботи з англomовними студентами [3; 5]. Спілкування з пацієнтами англійською мовою під час клінічного обстеження пацієнта викликає певні проблеми, пов'язані з труднощами перекладу, що іноді унеможлиблює адекватну інтерпретацію отриманих клінічних даних. Так, студенту англomовної форми навчання важко орієнтуватися в простих, іноді «сленгових» чи «народних» словах, що характеризують скарги, анамнез захворювання і життя пацієнта на суб'єктивному обстеженні. У такому випадку викладач виступає не лише в ролі перекладача між пацієнтом і студентом, а змушений інтерпретувати й адаптувати дані пацієнта до медичної термінології, знайомої студенту і засвоєної під час практичних занять.

Також зазначимо, що під час вивчення медичної термінології, яка характеризує морфологічні, функціональні й естетичні порушення зубощелепної ділянки, студенти і викладачі зіштовхуються з проблемою відсутності єдності термінів, сутність яких має ідентичне значення у вітчизняних і закордонних джерелах. Бувають труднощі перекладу назв «клінічних симптомів», які має виділити студент на об'єктивному обстеженні, внести до медичної картки ортодонтичного пацієнта, повідомити викладачеві й доповісти під час клінічного аналізу, що відображається на встановленні діагнозу. На цьому етапі також виникають деякі труднощі, пов'язані переважно з класифікаціями зубощелепних аномалій, що пропонуються для вивчення в національному підручнику і джерелах іноземних видавництв, які використовують студенти для самостійної підготовки як додаткову літературу [5].

Зауважимо, що у свідомості студента викладач поєднує не тільки набір рис, притаманних ідеальній моделі фахівця, а й людини з високим комунікативним іміджем. Метою професійно-педагогічного спілкування в цьому разі стають обмін інформацією, виховний вплив, організація взаємовідносин за допомогою комунікативних засобів. Причому викладач виступає як активатор процесу клінічного обстеження пацієнта, організовуючи його і керуючи

ним [1]. Проте підхід до викладання клінічної ортодонції в аспекті інтерпретації й адаптації даних пацієнта для розуміння студентом зменшує частку власного клінічного мислення й аналізу одержаної інформації, що може призвести до зниження практичної цінності дисципліни.

Тому, на нашу думку, навчання клінічної ортодонції англійськомовних студентів принципово відрізняється тим, що провідною метою цього процесу виступає не лише накопичення знань, а й оволодіння початковими комунікативними навичками іншомовного, «адаптованого» спілкування.

Одним із варіантів оптимізації процесу викладання клінічної ортодонції для англійськомовних студентів є активізація комунікативної складової навчання шляхом застосування додаткових джерел сприйняття пацієнтами і студентами отриманої однієї від однієї інформації, а саме: використання «візуально-інклюзивного» способу сприйняття, засвоєння й обмін інформацією (відеоряд із можливою наочною демонстрацією характерних клінічних симптомів захворювання, візуалізацією скарг хворого за допомогою «карток-підказок»; заповнення пацієнтами розроблених і заздалегідь адаптованих опитувальних анкет, використання муляжів тощо). Використання будь-якого з цих засобів невербального спілкування дозволить значно скоротити час для отримання необхідної інформації та сподіватися на так званий «зворотний зв'язок» із метою оптимізації освітнього процесу для студентів і викладачів, з одного боку, та пацієнтів, які є «об'єктом пізнавальної діяльності», з іншого.

Отже, відповідно до основних постулатів загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти викладач має бути професійним методистом і не тільки усвідомлювати, чого і як навчити студента на певному етапі, а й уміти сформувати, а інколи й скорегувати студентські установки, продемонструвавши їхні позитивні сторони й недоліки. Великого значення набувають комунікативні навички викладача, які слугують студентів прикладом професійного спілкування лікаря і пацієнта, забезпечують ефективне спілкування пацієнта і студента, сприяють якісному засвоєнню практичних знань із клінічної ортодонції.

Список використаної літератури

1. Беляєва О. Імідж викладача вишу: комунікативний аспект / О. Беляєва // Імідж сучасного педагога. – 2015. – № 2 (151). – С. 37-40.
2. Смаглюк Л. В. Академічна історія хвороби з ортодонції / Л. В. Смаглюк, Н. В. Куліш, А. Є. Карасюнок. – Полтава: ПП Бліц Стайл, 2017. – 124 с.
3. Смаглюк Л. В. Координація самостійної роботи студентів у рамках компетентнісного підходу в організації навчального процесу в вищих медичних закладах / Л. В. Смаглюк, Н. В. Куліш, А. Є. Карасюнок // The unity of science. – 2017. – March. – С. 33-35.
4. Смаглюк Л. В. Підвищення якості освіти через оволодіння спеціальними фаховими компетентностями / Л. В. Смаглюк, М. В. Трофименко, Г. В. Воронкова, А. В. Ляховська // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих навчальних закладах: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – С. 220-222.
5. Смаглюк Л. В. Роль базових знань з ортодонції у формуванні професійних навичок у іноземних студентів / Л. В. Смаглюк, А. Є. Карасюнок, Г. В. Воронкова, Н. В. Куліш, А. В. Ляховська // Збірник статей навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи». – Полтава, 2018. – С. 89-90.
6. Трофименко М. В. Базові складові формування сучасного фахівця в аспекті викладання предмета «Ортодонція» / М. В. Трофименко, А. В. Ляховська // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні». – Полтава, 2019. – С. 227-229.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК НАУКОВО-ПОШУКОВОЇ РОБОТИ З ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Тукова Т.В., Асламова М.В., Козуб Г.М.

Українська медична стоматологічна академія

Визначено роль студента-першокурсника в науково-дослідній роботі кафедри гуманітарного профілю. Автори звертають увагу на формування важливих навичок пошукової діяльності, опанування студентами головних етапів підготовки наукової доповіді, що є невід'ємною складовою формування висококваліфікованого фахівця.

Ключові слова: інноваційна діяльність, гуманітарна складова, деонтологічні засади, ціннісно-світоглядний досвід, гуманізація, дискурс.

The article defines the role of the first-year student in the research work of the Department of Humanities. The authors pay attention to the formation of important skills of search activity, mastering the students of the main stages of preparation of a scientific report, which is an integral part of the formation of a highly qualified specialist.

Keywords: innovative activity, humanitarian component, deontological foundations, value-outlook experience, humanization, discourse.

Вступ. Професія лікаря вимагає від особистості самостійного критичного мислення, необхідності завжди мати власну думку, самоорганізації, цілеспрямованості, уміння орієнтуватися в різних, навіть нестандартних, ситуаціях, здатності до розв'язання проблем чи ускладнень, що виникають під час виконання професійних обов'язків. Тому успішне формування компетентного і конкурентоздатного сучасного фахівця передбачає його активне залучення не лише до навчальної, а і до наукової діяльності. На жаль, формуванню вказаних особистісних якостей у середній школі приділяється замало уваги. З огляду на це для студентів першого курсу наукова робота часто стає психологічною проблемою не лише у зв'язку з браком досвіду, невмінням правильно організувати і розподілити власний час для самостійного дослідження, а і з першочерговою орієнтацією на здобуття фахових знань, умінь і навичок.

У Законі України «Про вищу освіту» зазначається, що «наукова, науково-технічна та інноваційна діяльність у